

Makten ska inte styra granskarna

Det är obegripligt varför regeringen inte väljer att jämställa olovlig fotografering med olovlig avlyssning, skriver Nils Funcke.

Det är onödigt tillkrånglat, föga effektivt och ett på flera sätt riskfyllt förslag om förbud mot kränkande fotografering som regeringen överlämnat till lagrådet. Antalet fall som leder till lagföring skulle med förslaget sannolikt öka ytterst marginellt jämfört med vad som är möjligt att komma åt i dag. Regeringen lutar sig också relativt ofta mot befintliga bestämmelser i sitt förslag.

Enligt förslaget förbjuds dold fotografering av personer som befinner sig på vissa platser. Även förberedelse till sådan fotografering förbjuds.

Med dold fotografering menas inte bara att fotograferingen sker i hemlighet. Hit räknas även de fall där den som blir fotograferad inte är medveten om att en synlig kamera är påslagen. De platser som skyddas är inomhus i bostäder och utrymmen där vi kan förvänta oss att få vara ostörda som till exempel offentliga toaletter och omklädningsrum. Det spelar ingen roll om det är en harmlös eller integritetskänslig situation.

Den tidigare näringsministern Björn Rosengrens uttalanden om Norge som den sista sovjetstaten hade med förslaget utgjort en kränkande fotografering om han hade fällt uttalandena i någons bostad.

Är fotograferingen försvarlig genom att det tillgodoser något samhälleligt intresse ska gärningen inte vara straffbar. Men ett generellt undantag för anskaffning av uppgifter för publicering i grundlagsskyddade medier vill regeringen inte införa. De exempel regeringen ger på samhälleligt intresse handlar om avslöjanden av vård vid äldreboenden. Frågan inställer sig om inspelningen av Rosengren skulle nå upp till kravet på samhälleligt intresse?

I sin trubbighet skapar förslaget osäkerhet för fotografer och innebär som huvudregel att inspelning med dold kamera

i någons bostad, även den egna, är straffbar.

Sett från integritetsvurmarnas perspektiv kommer förslaget inte åt en fotografering som till exempel den av en topless Kate Middleton. Prinsessan fotograferades med teleobjektiv när hon solade utomhus med sin make prins William. Bilderna fick bland annat vår chefs-JO, Elisabet Fura, att kritisera publiceringen i Se och Hör som hon betecknade som skvallertidning.

Visserligen togs bilderna i hemlighet men prinsessan vistades inte inomhus. En motsvarande fotografering i Sverige skulle med regeringens förslag inte vara brottslig.

Däremot skulle regeringens förslag träffa en fotografering av någon som helt neutralt står i ett fönster till sin bostad. Brottsbeteckningen kränkande fotografering är synnerligen överexponerad.

Det är obegripligt varför regeringen inte väljer att jämställa olovlig fotografering med olovlig avlyssning. Det skulle innebära ett förbud att rigga upp en kamera och fotografera andra utan att man själv är närvarande.

En sådan kriminalisering skulle inte vara lika ingripande som regeringens förslag. Men det skulle träffa de värsta avarterna av kränkande fotografering som till exempel pappan som filmade sin styvdotter i duschen eller mannen som riggade upp en kamera på toaletten på Vetekatten.

En sådan lösning skulle ha fördelen att den till skillnad mot regeringens förslag inte ens tangerar normal nyhetsinhämtning eller användningen av dold kamera i den undersökande journalistikens tjänst. Det skulle också bli tydligt vad som gäller i stället för de talrika luddigheter och gränsdragningsproblem som regeringen nu krystat försöker reda ut i lagrådsremissen.

Lagrådet kan se fram emot en lustfylld stund, igen.

NILS FUNCKE
Journalist och expert på yttrande- och tryckfrihetsgrundlagen. Han leder en utredning om en gemensam medieetisk nämnd på uppdrag av Utgivarna.

Expressen 21 september 2012.

GÖR OM, GÖR RÄTT. De bilder på en topless Kate Middleton, som chefs-JO Elisabet Fura kritiserade i ett debattinlägg, hade inte gått att komma åt med det förslag mot kränkande fotografering som regeringen med Beatrice Ask i spetsen har lämnat till lagrådet. Däremot är förslaget onödigt krångligt. Foto: CHRISTER WAHLGREN